

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 และเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงานของผู้บริหาร และขนาดของโรงเรียน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 จำนวน 116 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ซึ่งมีทั้งหมด 3 องค์ประกอบ 11 ด้าน คือ

- 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน ได้แก่ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ได้แก่ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน
- 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน ได้แก่ ด้านการนิเทศ และการประเมินผลด้านการสอน ด้านการประสานงาน ด้านการใช้หลักสูตร และด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน
- 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ได้แก่ ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครู และนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้จำนวน 44 ข้อ

มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .25 - 73 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการเปรียบเทียบขนาดของผลกระทบ Effect Size (ES) แล้วทำการแปลผล และนำเสนอ

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาองค์ประกอบภารกิจของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับ

จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประสานงาน ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการนิเทศ และการประเมินผลด้านการสอน ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน องค์ประกอบการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดูแลเอาใจใส่ครู และนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพเรียงคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน และรายชื่อ ปรากฏผลดังนี้

1.1 การกำหนดภารกิจของโรงเรียน

1.1.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ใช้ข้อมูลด้านผลการเรียนของนักเรียนในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน โรงเรียนกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการโดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม และพัฒนาเป้าหมายของโรงเรียน เพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนในทุกช่วงชั้น

1.1.3 ด้านการสื่อสารเป้าหมายโรงเรียน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ จัดทำโปสเตอร์ หรือป้ายประกาศแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญแก่งานด้านวิชาการของโรงเรียน ประชุมชี้แจงเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนให้ครูนักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ และผู้บริหารพบปะครูอย่างไม่เป็นทางการให้ครูทราบแนวปฏิบัติ หรือเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน

1.2 การจัดการด้านการเรียนการสอน

1.2.1 ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างของคณะครูด้วยกัน เพื่อช่วยให้ครู

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้บริหารให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครู ด้านการทำงานของนักเรียนหลังการสังเกตการสอน และบันทึกการนิเทศเพื่อประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูว่าสอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน หรือไม่

1.2.2 ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร การใช้ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประกอบการตัดสินใจในการนำหลักสูตรไปใช้ และกำหนดตัวบุคคลในการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ไว้อย่างชัดเจน

1.2.3 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ใช้ผลจากการทดสอบเพื่อจัด โครงการสอนพิเศษให้เหมาะสมกับนักเรียน เช่น การสอนซ่อม และการสอนเสริมจัดระบบให้มีการแจ้งผลการทดสอบทางการเรียนให้นักเรียน และผู้ปกครองทราบอย่างรวดเร็ว และใช้ผลการทดสอบเพื่อประเมินความก้าวหน้าตามเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน

1.3 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน

1.3.1 ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ตรวจเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อดูว่าครูได้ใช้เวลาในการสอนที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียนอย่างเต็มที่ ควบคุม ดูแลเกี่ยวกับการสอนแทน เมื่อครูประจำชั้น/ประจำวิชาไม่มาทำการสอน และกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เครื่องเสียง หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่อาจเป็นการรบกวน หรือขัดจังหวะในขณะที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.3.2 ด้านการดูแลเอาใจใส่ครู และนักเรียนอย่างใกล้ชิด พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ จัดครูสอนแทนหรือให้ช่วยดูแลชั้นเรียนในกรณีที่ครูประจำชั้น/ประจำวิชาไม่มาทำการสอน เยี่ยมชั้นเรียนเพื่อจะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู และ

นักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่ปัญหาต่าง ๆ และจัดสอนซ่อมเสริมหรือจัดกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน

1.3.3 ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ส่งเสริมให้ครูแต่ละคนได้ใช้ความสามารถ และทักษะของตนได้อย่างเต็มศักยภาพ ยกย่องเชิดชูเกียรติคุณของครูที่ปฏิบัติงานดีเด่นด้วยวิธีการ ต่าง ๆ และตอบแทนครูที่มีความสามารถพิเศษ ด้วยการให้ความก้าวหน้าในวิชาชีพ

1.3.4 ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ สนับสนุนครูเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน แจ้งข่าวสาร หรือเผยแพร่บทความที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพให้ครูได้ทราบ อยู่เสมอ และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำทักษะต่าง ๆ ที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.3.5 ด้านการพัฒนา และสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ กำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น หรือช่วงชั้น จัดตั้งคณะทำงานด้านวิชาการ เพื่อจัดทำ และพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนของนักเรียน และประกาศเกณฑ์ต่าง ๆ ทางด้านวิชาการให้นักเรียนครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ

1.3.6 ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่มีผลงานด้านวิชาการ หรือมีพฤติกรรมในชั้นเรียนดีเด่นในที่ประชุมนักเรียนยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีผลงานทางด้านวิชาการดีเด่น โดยการประกาศเกียรติคุณ หรือลงข่าวในวารสารของโรงเรียน และยกย่องชมเชยนักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะทางวิชาการ หรือนักเรียนที่น่าชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน ด้วยการให้เข้าพบพร้อมด้วยผลงานของนักเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร โดยรวมพบว่ามีความแตกต่างกันในระดับน้อย

ประสบการณ์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ต่ำกว่า 5 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบการกำหนดภารกิจของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้านการนิเทศ และการประเมินผลด้านการสอน ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน องค์ประกอบการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดูแลเอาใจใส่ครู และนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ

ประสบการณ์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ปี ขึ้นไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบการกำหนดภารกิจของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน องค์ประกอบการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบการกำหนดภารกิจของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้านการนิเทศ และ

การประเมินผลด้านการสอน ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน องค์ประกอบการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ

โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบการกำหนดภารกิจของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้านการนิเทศ และการประเมินผลด้านการสอน ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน องค์ประกอบการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบการกำหนดภารกิจของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้านการนิเทศ และการประเมินผลด้านการสอน ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน องค์ประกอบการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ

อภิปรายผล

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบภารกิจของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมาก

ไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ใน ระดับมากทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน องค์ประกอบการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดูแลเอาใจใส่ครู และนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการจัดให้มี สิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพเรียงคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจาก มากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดูแลเอาใจใส่ครู และนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริม สภาพการเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการดูแล เอาใจใส่ครู และนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ด้านการส่งเสริมให้มี การพัฒนาวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนด้านการประสานงาน ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการนิเทศ และการประเมินผลด้านการสอนด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการพัฒนา และสร้างมาตรฐานด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากยุคปัจจุบัน เป็นยุคแห่งการปฏิรูปการศึกษาประกอบกับเทคโนโลยีต่าง ๆ มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วผู้บริหาร จึงต้องมีการพัฒนาดตนเองอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของตนเองให้สอดคล้องกับยุคปฏิรูป สอดคล้องกับแนวคิดของ สมหวัง พริยานุวัฒน์ (2543, หน้า 24 อ้างถึงใน ปริฉัตร เล็กดวง, 2554 หน้า 108) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมพัฒนาผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องส่งเสริมความสามารถ และทักษะ ภาวะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนเพื่อเป็นการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ และคุณภาพ นักเรียน โดยเฉพาะผู้บริหารควรมีความรู้ และทักษะในด้านการพัฒนาหลักสูตร และการบริหาร จัดการชั้นเรียน และสอดคล้องกับการศึกษาของ กรีนวูด (Greenwood, 1987 อ้างถึงใน ชัยรัตน์ หลายวัชรกุล, 2547, หน้า 4) ซึ่งได้ศึกษาภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียน ในยุคปฏิรูปการศึกษาของอเมริกาพบว่าภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการทำงานของผู้บริหาร การทำงาน และคุณภาพของครูและการเรียนรู้ ของนักเรียน และผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องเร่งพัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อให้งานภายใต้ การบริหารนั้นดำเนินไปสู่ความสำเร็จ ทำให้โรงเรียนเจริญก้าวหน้า คุณภาพของผู้บริหาร มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง คุณภาพเป็นสิ่งที่หาซื้อไม่ได้ คุณภาพต้องได้จากการปลูกฝัง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (ประเวศ วะสี, 2541 อ้างถึงใน พรสุรีย์ สุทธนะวัฒน์, 2549, หน้า 80)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้

อาจเนื่องจากหลังจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ประกาศใช้เพื่อปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวหน้าและล้ำหน้าการศึกษานานาชาติ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการกำหนดเป้าหมายการเรียนการสอน และความใฝ่ฝันของนักเรียนไว้สูง มีการประเมินผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (สุรศักดิ์ หลาบมาลา, 2546, หน้า 2 - 4 อ้างถึงใน วีระชาติ วัฒศรี, 2551) ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ลาร์เซน และฮาร์ตีย์ (Larsen & Harty, 1989 อ้างถึงใน ชัยรัตน์ หลาวัชรกุล, 2547, หน้า 16) ได้ศึกษาโดยการสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารโรงเรียน และครูของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย พบว่า พฤติกรรมของผู้บริหารด้านภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมที่พบของภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน ได้แก่ 1) กำหนดเป้าหมายของโรงเรียน (Goal Setting) 2) การประสานงาน (Co - ordination) 3) การนิเทศและประเมินผล (Supervision and Evaluation) 4) การสร้างบรรยากาศในโรงเรียน (School Climate) 5) การพัฒนาบุคลากร (Staff Development) และ 6) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (School - community Relation)

1.2 ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งนี้

อาจเนื่องมาจากการติดต่อสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งความสามารถที่จะถ่ายทอดความคิดเป็นคำพูด ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนา (อภิชาติ ประภาสุชาติ, 2532 อ้างถึงใน พรสุรีย์ สุธนวัฒน์, 2549, หน้า 80) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุภาภรณ์ ศิริผั่นแก้ว (2543, หน้า 67) กล่าวว่า พฤติกรรมผู้บริหารสตรีโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยองอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการติดต่อประสานงานมีความสำคัญต่อกระบวนการบริหาร เพราะจะช่วยให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ อาทิเช่น ช่วยให้บริการเป้าหมายอย่างราบรื่น และรวดเร็ว การประสานงานที่ดีจะช่วยก่อให้เกิดความเข้าใจในหมู่คณะ เกิดความสามัคคี และลดปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ช่วยป้องกันการงานซ้ำซ้อนของหน่วยงาน สอดคล้องกับ ฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985, pp. 221 - 224) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนอาจจะทำในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น การประชุมคณะครู การชี้แจงในหนังสือคู่มือการปฏิบัติงานของโรงเรียน หรือโดยรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น การพูดคุยกับครู ผู้ปกครอง เป็นต้น จะทำให้นุคลากรทุกฝ่ายมีการรับรู้และเข้าใจเป้าหมายของโรงเรียนตรงกัน สามารถร่วมมือกันปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนได้ และยังสอดคล้องกับ บุญช่วย ศิริเกษ (2540, หน้า 346) ที่ได้สรุปไว้ว่า กระบวนการติดต่อสื่อสารทุกขั้นตอนล้วนมีความสำคัญ และจำเป็นต่อการบริหารทั้งสิ้น เพราะการบริหารเป็นการดำเนินงานร่วมกันของบุคคลหลายคน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน ทุกคนจึงต้องปฏิบัติงานในหน้าที่ของตน

ให้สอดคล้องกับบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในกลุ่มหรือองค์กร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องติดต่อสื่อสาร เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ในโรงเรียนหรือสถานศึกษา ครูใหญ่จะต้องแจ้งนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางปฏิบัติงานให้ครู และเจ้าหน้าที่ทราบ ครูผู้สอนทุกคนจะต้องเข้าใจหลักสูตรตรงกัน แปลงหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอน ได้ในแนวทางเดียวกัน ทำการวัดผล และประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามแนวทางอย่างเดียวกัน ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา และทำให้นักเรียนได้รับ ประสพการณ์ ตลอดจนเกิดการเรียนรู้อย่างสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน

1.3 ด้านการนิเทศ และการประเมินผลด้านการสอน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดการงานด้านวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผล โรงเรียนเปรียบเสมือนบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ผลิตสินค้าออกมา คือ นักเรียนต้องเก่ง ดี มีความสุข สิ่งที่จะทำให้งานวิชาการสำเร็จได้นั้นคือ การนิเทศการศึกษา (ปราชญา กล้าผจญ, ม.ป.ป. อ้างถึงใน พรชัย ภาพันธ์, 2547, หน้า 44) ซึ่งสอดคล้องกับ สุรศักดิ์ ปาเฮ (2545, หน้า 28) ซึ่งกล่าวว่า การดำเนินงาน นิเทศภายในเป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหาร โรงเรียน และเป็นผู้มีบทบาท สำคัญที่สุดต่อผลสำเร็จของการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องเป็นบุคคลที่สามารถ แสดงบทบาทในการนิเทศภายในได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพสูงสุดสอดคล้องกับ สมาน นัยรัมย์, 2547 อ้างถึงใน ปริณัทร เล็กดวง, 2554, หน้า 110) ที่กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องอาศัยความรู้ความสามารถที่หลากหลายรอบด้าน รู้เทคนิควิธีการต่าง ๆ และต้องรู้จัก เลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน แต่การปฏิบัติโรงเรียนยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ รวมถึงผู้บริหาร โรงเรียนยังขาดทักษะกระบวนการเรียนรู้จึงทำให้การนิเทศการจัดกระบวนการเรียนการสอนมีปัญหา

1.4 ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากมีการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 เพื่อให้สถานศึกษา ได้นำไปใช้เป็นกรอบ และทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็ก และเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะ ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ฉะนั้น ครูผู้สอน และผู้จัดการศึกษาจะเปลี่ยนแปลงบทบาทจากเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนในการแสวงหาความรู้จากสื่อแหล่งการเรียนรู้ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักเรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน ซึ่ง สมแพน จำปาหวาย (2542) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียน 7 ด้าน คือด้านบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน ด้านห้องสมุด ด้านการนิเทศ และด้านการประชุมอบรมทางวิชาการโดยรวมมีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก สมหวัง พิริยานุวัฒน์ (2543 อ้างถึงใน ชัยรัตน์ หลายวัชรกุล, 2547, หน้า 8) กล่าวว่า ผู้บริหารที่เป็นผู้นำทางวิชาการ หรือมีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนควรมีความรู้เรื่องหลักสูตร และการบริหารการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียน

1.5 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบัน การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ มีมากขึ้น เช่น ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นการตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา และการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงมีความจำเป็นอย่างมาก (วีรชาติ วิลาศรี, 2551, หน้า 81) ทั้งนี้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรมมีจิตใต้สำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคล ต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องในการวางแผนการดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุนตรวจสอบตลอดจนปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

1.6 ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการวางแผนหรือมาตรการในการควบคุมการใช้เวลาในการสอนไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพเช่นจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบหมายงานสอนแทนกรณีที่ผู้สอนไม่สามารถมาทำการสอนได้กำหนดการตรวจเยี่ยมชั้นเรียนของผู้บริหาร และแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนได้ซึ่งสอดคล้องกับ เดวิส และ โทมัส (Davis & Thomas, 1989 , pp. 149 - 153) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การใช้เวลาในห้องเรียนของครู โดยทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดครูควรใช้เวลากับนักเรียนเป็นกลุ่มจะดีกว่าเป็นรายบุคคลมีการสอน และการควบคุมอย่างใกล้ชิดรวมทั้งการจัดระเบียบในห้องเรียน ซึ่ง วีรชาติ วิลาศรี (2551) ได้ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการควบคุมเวลาในการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดสอดคล้องกับ วิชัย ไหมจู (2552 อ้างถึงใน ปริฉัตร เล็กดวง, 2554, หน้า 112) ที่ศึกษาปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการมีผลงานที่บ่งบอกถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน จัดอบรมครูแกนนำการสอนคิดให้มีความรู้ความสามารถในการประเมินการคิด และออกแบบการเรียนรู้ การสอนคิด การสังเคราะห์ผลงานการคิดของครูแกนนำ และการเผยแพร่ผลงาน ในโอกาสต่าง ๆ

1.7 ด้านการดูแลเอาใจใส่ครู และนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับครูและนักเรียนเพื่อสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน และศึกษาปัญหาความต้องการของครู และนักเรียนเพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาการโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิชัย บุญบันดาล (2538 อ้างถึงใน วิรชาติ วัฒศรี, 2551) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สรุปไว้ว่า การที่ผู้บริหารสร้างปฏิสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการกับครู และนักเรียนจะทำให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลในการพัฒนาโรงเรียน และก่อให้เกิดการสื่อสารที่มีความหมายระหว่างผู้บริหารกับครูซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีที่จะนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนต่อไป และเซอร์จิโอแวนนี (Sergiovani, 1984) ให้แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่สามารถส่งเสริมความร่วมมือในการสร้างวิสัยทัศน์ที่ทำให้เกิดความเชื่อและการทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งวิสัยทัศน์ดังกล่าวจะต้องเกิดจากค่านิยมความเชื่อ และความเข้าใจในการพัฒนาผู้มีส่วนร่วม ในองค์กรจนกลายเป็นวัฒนธรรมในการทำงานและส่งเสริมความสำเร็จของนักเรียนเป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมการสื่อสารการสร้างทีมงาน และการจัดการเรียนการสอน

1.8 ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครูพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้ในภาพรวมอาจเนื่องจากผู้บริหารให้ความสำคัญในการให้สิ่งจูงใจแก่บุคลากรทั้งนี้เพื่อเป็นขวัญ และกำลังใจในการทำงาน เพราะการจูงใจคนในการทำงานก็เพื่อต้องการให้ได้ผลงานที่ดี และสูงขึ้นองค์กรจะได้รับประโยชน์จากควมมีประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรเป้าหมายของการจูงใจ จึงต้องเน้นให้คนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเท่าที่จะทำได้ (วิรชาติ วัฒศรี, 2551) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุกฤษณ์ ฟูงจร (2539 อ้างถึงใน พะโยมชินวงศ์, 2543, หน้า 163) ได้ศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน พบว่า ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน ได้แก่ นโยบาย และการบริหารสภาพการทำงาน ความเจริญเติบโต การยอมรับนับถือ เงินเดือน และความมั่นคงในงาน และยังสอดคล้องกับ สโตนอร์ (Stoner, 1978 อ้างถึงใน

บุญช่วย ศิริเกษ, 2540, หน้า 97) ได้ชี้ให้เห็นว่าการจงใจมีความสำคัญต่อผู้บริหารเพราะว่า ผู้บริหารจะต้องทำงานกับคน และใช้บุคคลอื่นจึงจำเป็นจะต้องรู้ และเข้าใจพฤติกรรมของผู้ร่วมงาน และรู้ว่า จะต้องสร้างอิทธิพล หรือชักจูงให้คนปฏิบัติงานตามที่พึงปรารถนาได้อย่างไร

1.9 ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ ครูมีความสามารถจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ได้รับการพัฒนาตรงตามความต้องการสอดคล้องกับภาระหน้าที่ความรับผิดชอบนั้น เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาสู่ความเป็นโรงเรียนสมบูรณ์แบบ (อ่ำรุ่ง จันทวานิช และคณะ, 2546, หน้า 20 - 22) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จูเชียส (Jucius, 1971) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่จะช่วยเพิ่มพูนความถนัด (Aptitude) ทักษะ (Skill) และความสามารถ (Ability) ของบุคคลในองค์กรให้ปฏิบัติงานให้ดีขึ้น และสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น

1.10 ด้านการพัฒนา และสร้างมาตรฐานด้านวิชาการพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงานวิชาการเป็นภารกิจที่สำคัญในการจัดการศึกษาของโรงเรียนซึ่งเป็นบทบาท และภาระหน้าที่หลักของผู้บริหารได้กำหนดบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริม และพัฒนาจัดทำหลักสูตร ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีภูมิปัญญาท้องถิ่น มาร่วมจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอน พัฒนาครูและบุคลากรให้รู้ และเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับชุมชนในการจัดการเรียนการสอน ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ (ปรีฉัตร เล็กดวง, 2554, หน้า 115) ซึ่ง สมาน คำใส (2545 อ้างถึงใน สรพงษ์ จันทรพรหมณ์, 2550) ที่ศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ด้านการวางแผนด้านวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากการวางแผนถือเป็นหน้าที่ทางบริหารที่มีความสำคัญที่สุดผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนต้องประสานสัมพันธ์ และร่วมมือกันวางแผนการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดทำแผน และร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงรวมทั้งต้องประสานสัมพันธ์และความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.11 ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากในยุคปัจจุบันผู้บริหาร โรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่จะหล่อหลอม

ความเป็นคนดีมีปัญญา และมีความสุขให้กับผู้เรียนดังที่ซึ่งกรมวิชาการ โดยกองวิจัยทางการศึกษา ได้ทำการวิจัยเรื่องวัฒนธรรมสภาพแวดล้อม และค่านิยมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ความดี และความสุข ของผู้เรียน ได้ผลสรุปว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถมีคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมที่พึงประสงค์สถานศึกษาจะต้องมีวัฒนธรรมที่เข้มแข็งมีการจัดสภาพแวดล้อม ที่ร่มรื่นเป็นกันเองมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และมีการปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง และ สอดคล้องกับสภาพของสังคมซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพเป็นคนดี และอยู่ร่วมกัน อย่างมีความสุข (พิบูล สืหาพงษ์, 2546, หน้า 25 - 28) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สไควร์ (Squires, 1989) ที่ได้สังเคราะห์ผลการวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพไว้และพบว่าผู้บริหาร โรงเรียน เป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะเป็นผู้นำในการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่ดีให้เกิดขึ้นภายใน โรงเรียน

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม ประสบการณ์ ในการบริหารงาน ผลการวิจัยพบว่าแตกต่างกันน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารแต่ละสถานศึกษา ได้ผ่านการอบรมก่อนเข้าสู่ตำแหน่งทำให้มีประสบการณ์ และเห็นความสำคัญของการพัฒนา บุคลากรให้มีคุณภาพ จึงสนับสนุนให้ครูทุกคนเข้ารับการอบรมทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำ ความรู้ ความสามารถปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งผลให้คุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน (พรสุรีย์ สุทธนะวัฒน์, 2549, หน้า 85) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย ของ ศิริทิพย์ ป้อมบุบผา (2543 อ้างถึงใน พรสุรีย์ สุทธนะวัฒน์, 2549, หน้า 85) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่องการศึกษาแบบพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระแก้ว พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกันมีพฤติกรรมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าประสบการณ์ไม่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งปัจจุบันผู้บริหารต้องมีวุฒิทางการบริหารการศึกษาหากไม่มีวุฒิ ทางการบริหารการศึกษาที่ต้องศึกษาเพิ่มเติม จึงทำให้ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา จำแนกตาม ประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันน้อยเนื่องจากยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งการปฏิรูปการศึกษาซึ่งหน่วยงานต้นสังกัด ได้จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษา และพัฒนาวิสัยทัศน์ให้แก่ข้าราชการครู และ บุคลากรทางการศึกษาอยู่เสมอ จึงทำให้ความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (วีระชาติ วัฒศิริ, 2550) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาภรณ์ พินเมืองทอง (2548 อ้างถึงใน สารัตน์ พวงเงิน และ อาคม มหามาตย์, 2551, หน้า 96) ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

ที่อยู่ในสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นระดับพฤติกรรมความเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาขนาดต่างกัน ได้รับแนวคิด หลักการ กระบวนการบริหารตามนโยบาย และเป้าหมายที่สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้เป็นแนวทางเดียวกันหมด ขนาดของสถานศึกษาเป็นเพียงการกำหนด ขอบเขตการบริหารงานในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จได้ และปัจจุบันสถานศึกษามีการจัด รวมเป็นกลุ่มประสิทธิภาพการศึกษา รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาก็มีส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนางาน วิชาการให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของเขต 1 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาระดับภาวะผู้นำ ทางวิชาการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดภารกิจของโรงเรียน

1.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรประเมิน ความต้องการของครูโดยใช้แบบสอบถามเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการ ของโรงเรียน

1.2 ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นของครูในการพัฒนางานวิชาการ เพื่อให้งานวิชาการบรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียน

2. องค์ประกอบที่ 2 การจัดการด้านการเรียนการสอน

2.1 ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรนิเทศ และ ประเมินด้านการสอนโดยให้เห็นถึงจุดที่ควรพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนของครู

2.2 ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำกับ ดูแล การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ตรงตามผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังของแต่ละสาระการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร

2.3 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครู มีการวิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อตรวจสอบจุดเด่นจุดด้อยทางการเรียนของนักเรียนเพื่อเป็น การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

3.องค์ประกอบที่ 3 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน

3.1 ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เครื่องเสียงหรือการจัดกิจกรรมต่างๆที่อาจเป็นการรบกวน หรือขัดจังหวะในขณะที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อควบคุมการใช้เวลาในการสอนของครูให้ตรงตามตารางสอน

3.2 ด้านการเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้ครูสอนซ่อมเสริมเพื่อส่งเสริม และพัฒนาความสามารถของนักเรียน

3.3 ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีรางวัลตอบแทนครูที่มีความสามารถพิเศษด้วยการให้ความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

3.4 ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ทางโรงเรียนควรเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนแก่ครูอยู่เสมอ

3.5 ด้านการพัฒนา และสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ โรงเรียนควรประกาศเกณฑ์ต่าง ๆ ทางด้านวิชาการให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อเป็นการพัฒนา และสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ

3.6 ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ โรงเรียนควรมีการจัดประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบถึงพัฒนาการด้านการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

2. องค์ประกอบที่ 3 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 5 ปี